

BLM5219 NESNEYE DAYALI KAVRAMLAR VE PROGRAMLAMA
Eylül 2017

Yrd.Doç.Dr. Yunus Emre SELÇUK
GENEL BİLGİLER

BAŞARIM DEĞERLENDİRME

- 1. Ara Sınav: %20, 10 Kasım 2017 Cuma
- 2. Ara Sınav: %20, 15 Aralık 2017 Cuma
- Ara sınav telafisi: 29 Aralık 2017 Cuma
- Final Sınavı: %40,
- Proje ödevi: %10,
- Kısa ödevler: %10
- Vize haftaları diğer derslerinizin durumlarına göre değiştirilebilir.
- Verilemeyen ödev olursa yüzdesi vizelere dağıtılır.

KAYNAKLAR:

- Java Programlama (Nesne Yönelimli):
 - Java How to Program, Deitel & Deitel, Prentice-Hall. (≥ 9th ed. Early Objects Version)
 - Core Java 2 Vol. I, Horstmann & Cornell, Prentice-Hall. (≥ 7th ed.)
- Java Programlama (Yapısal):
 - Algoritma Geliştirme ve Programlamaya Giriş, Fahri Vatansever, Seçkin Y.
- UML:3
 - UML Distilled, 3rd ed. (2003), Martin Fowler, Addison-Wesley.

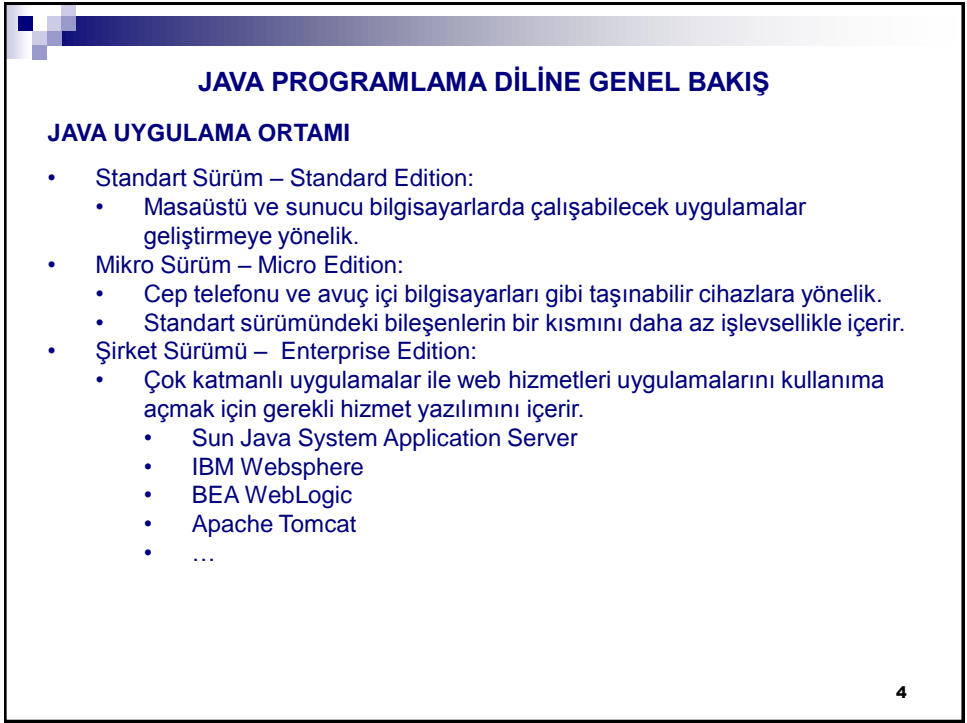
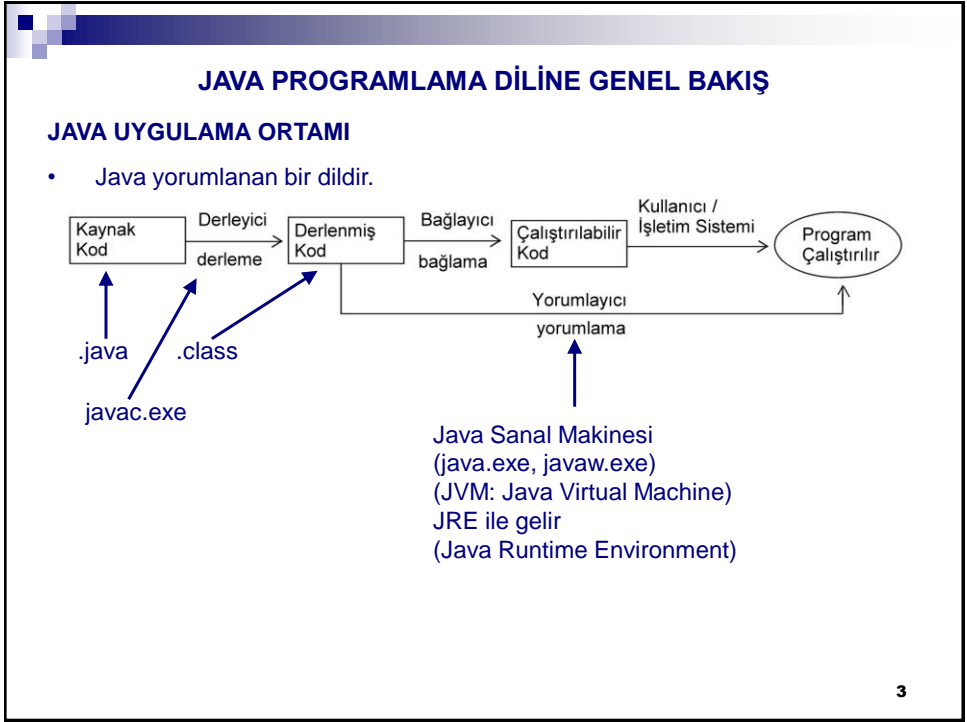
1

GENEL BİLGİLER

DERS İÇERİĞİ

- Temel içerik:
 - Java programlama diline genel bakış
 - Nesne ve Sınıf Kavramları
 - UML Sınıf Şemaları
 - Nesne Davranışı ve Metotlar
 - Nesne ve Sınıfların Etkileşimleri ve İlişkileri
 - UML Etkileşim (Sıralama) Şemaları
 - Kalıtım ve Soyut Sınıflar
 - Nesne Arayüzleri ve Çoklu Kalıtım
 - Çokbüçümlilik, Metotların Yeniden Tanımlanması ve Çoklu Tanımlanması

2

JAVA PROGRAMLAMA DİLİNE GENEL BAKIŞ

JAVA SÜRÜMLERİ

- Eski ve yeni sürümlendirme:

Eski Sürüm (Developer Version)	Yeni Sürüm (Product Version)
Java 1.0	
Java 1.1	
Java 1.2	Java 2 Platform
Java 1.3	Java 2 SE 3 (J2SE3)
Java 1.4	J2SE4
Java 1.5	J2SE5
Java 1.6 {Sun}	Java Platform Standard Edition, version 6 (JSE6)
Java 1.7 {Oracle}	Java Platform Standard Edition, version 7 (JSE7)
Java 1.8	Java Platform Standard Edition, version 8 (JSE8)

JAVA PROGRAMLAMA DİLİNE GENEL BAKIŞ

JAVA SÜRÜMLERİ

- Eski sürümlendirme ayrıntıları:
 - JDK 1.8.0.20:
 - Java 2, Version 8.0, update 20.
 - Update:
 - Hata düzeltme, daha iyi başarımlar ve güvenlik nedenleriyle güncellemeler.
 - Birkaç aylık aralıklarla.
- Nereden indirmeli?
 - Oracle.com/java
 - Dokümantasyonu da ayrıca indirip açınız.

JAVA PROGRAMLAMA DİLİNE GENEL BAKIŞ

ÜCRETSİZ JAVA GELİŞTİRME ORTAMLARI

- Eclipse: <http://www.eclipse.org>
 - Ayrıca indirilir.
 - UML için eUML2 plug-in'i kurulmalı.
 - GUI için ayrı plug-in kurulmalı.
 - Yönetici olarak kurulum gerekmiyor, unzip yetiyor.
- NetBeans:
 - JSE dağıtımı ile birlikte (seçimlik)
 - UML için ayrı plug-in gerek.
 - Kuran bana da isim söylesin.
 - Dahili GUI editörü var.
 - Yönetici olarak kurulum gerektiriyor.

ÜCRETSİZ UML MODELLEME ORTAMLARI

- Violet UML: Hafif sıklet, bizim için yeterli
- Argo UML

7

BLM5504 NESNEYE DAYALI KAVRAMLAR VE PROGRAMLAMA

Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre SELÇUK

DERS NOTLARI:

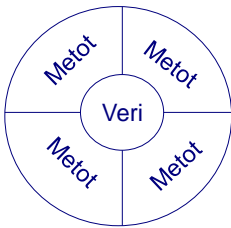
A. NESNEYE YÖNELİMİN TEMELLERİ

8

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

NESNE

- Nesne: Nitelikler ve tanımlı eylemler içeren, temel programlama birimi.
 - Nesne \approx bir gerçek dünya varlığına denk gelir.
 - Nesneler değişkenlere de benzetilebilir
 - Süpermen de sıradan insanlara benzetilebilir!
 - Nesnenin nitelikleri \approx Nesne ile ilgili veriler.
 - Eylemler \approx Nesnenin kendi verisi üzerinde(*) yapılan işlemler \approx Nesnenin kendi verileri ile çalışan metotlar (fonksiyonlar).
 - * Çeşitli kurallar çerçevesinde aksi belirtilmedikçe.
 - Metotlara parametre(ler) de verilebilir.
 - Sarma (Encapsulation): Veri ve eylemlerin birlikteliği.
 - Verilere, eylemler üzerinden erişilir.

9

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

SINIF

- Sınıf: Nesneleri tanımlayan şablonlar.
 - Şablon = Program kodu.

```
class myClass {  
    /*  
        program kodu  
    */  
}
```

10

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

NESNELER VE SINIFLAR

- Örnek nesne: Bir otomobil.
 - Nitelikler: Modeli, plaka numarası, rengi, vb.
 - Niteliklerden birinin tekil tanımlayıcı olması sorgulama işlerimizi kolaylaştıracaktır.
 - Eylemler: Hareket etmek, plaka numarasını öğrenmek, satmak, vb.
- Örnek sınıf: Taşıt aracı.
 - Nitelikleri ve eylemleri tanımlayan program kodu.
- Gerçek dünya benzetimi:
 - Nesne: Bir varlık olarak bir otomobil.
 - Sınıf: Dilbilgisi açısından bir genel isim olarak taşıt aracı.
- Bir nesneye yönelik program içerisinde, istenildiği zaman herhangi bir sınıftan olan bir nesne oluşturulabilir.
- Aynı anda aynı sınıftan birden fazla nesne etkin olabilir.

11

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

NESNELER VE SINIFLAR

- Bir nesnenin nitelikleri iki (!) çeşit olabilir:
 - Tamsayı, karakter gibi tek bir birim bilgi içeren 'ilkel' veriler,
 - Aynı veya başka sınıftan olan nesneler.
 - Sonsuz sayıda farklı sınıf oluşturulabileceği için, 'iki çeşit' deyimini çok da doğru değil aslında.
- Nesnenin niteliklerinin bir kısmı ilkel, bir kısmı da başka nesneler olabilir.

12

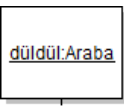
SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

TERMİNOLOJİ VE GÖSTERİM

- NYP Terminolojisi:
 - Veri: Üye alan (Member field) = Nitelik (attribute)
 - Durum bilgisi: Nesnenin belli bir andaki niteliklerinin durumları
 - Eylem: Metot (Member method)
 - Nesnenin (Sınıfın) üyeleri = Üye alanlar + üye metotlar
 - Sınıf = tür = tip.
 - S sınıfından oluşturulan n nesnesi = n nesnesi S sınıfının bir örneğidir (instance)
- UML Gösterimi:

Sınıf: Sınıf şemasında

Nesne: Etkileşim şemasında

13

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

TERMİNOLOJİ VE GÖSTERİM

- İki tür UML etkileşim şeması (interaction diagram) vardır:
 1. Sıralama şeması (Sequence diagram)
 2. İşbirliği şeması (Collaboration diagrams)
- Bu derste sıralama şemaları çizeceğiz.
 - "Etkileşim" bu tür şemaların özünü çok iyi tarif ediyor. O yüzden "sıralama" ve "etkileşim" terimlerini birbirlerinin yerine kullanabilirim.

14

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

HER NESNE FARKLI BİR BİREYDİR!

- Aynı türden nesneler bile birbirinden farklıdır:
 - Aynı tür niteliklere sahip olsalar da, söz konusu nesnelerin nitelikleri birbirinden farklıdır = Durum bilgileri birbirinden farklıdır.
 - Durum bilgileri aynı olsa bile, bilgisayarın belleğinde bu iki nesne farklı nesneler olarak ele alınacaktır.
 - Bu farklılığı sağlamak üzere, her nesne programcının ulaşamadığı bir tekil tanımlayıcıya (UID: unique identifier) sahiptir.
 - Hiçbir nesnenin tanımlayıcısı birbiri ile aynı olmayacaktır.
 - UID'yi JVM kotarır.
- Örnek: Sokaktaki arabalar.
 - Örnek nitelikler: Modeli, rengi.
 - Modelleri ve renkleri farklı olacaktır.
 - Aynı renk ve model iki araba görseniz bile, plakaları farklı olacaktır.
 - Plaka sahteciliği sonucu aynı plakaya sahip olsalar bile, bu iki araba birbirlerinden farklı varlıklardır.

15

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

HER NESNE FARKLI BİR BİREYDİR! (devam)

- Aynı tür bile olsa, her nesnenin durum bilgisi farklı olduğu için, aynı türden iki nesne bile aynı mesaja farklı yanıt verebilir.
 - Örnek: Bana adımı sorsanız "Yunus" derim, sizin aranızda kaç Yunus var?
 - Kaldı ki, nesneye mesaj gönderirken farklı parametreler de verebilirsiniz. Aynı nesneye aynı mesaj farklı parametre ile giderse, geri dönen yanıtlar da farklı olacaktır.
- Terminoloji: Aynı türden iki nesne, aynı mesaja farklı yanıtlar verir.

16

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

NESNELERE MESAJ GÖNDERME

- Bir nesneye neden mesaj gönderilir?
 - Ona bir iş yaptırmak için
 - Bir üyesine erişmek için.

ÜYELERE ERİŞİM

- Üye alana erişim:
 - Üyenin değerini değiştirmek (setting)
 - Üyenin değerini okumak (getting)
 - (Değiştirmeden herhangi bir işlemde kullanmak)
- Üye metoda erişim:
 - Bir eylemler sürecini varsa kendine özgü çalışma parametreleri ile yürütmek.
 - Fonksiyon çağırmak gibi, ama unutmayın: Aksi belirtilmedikçe metod, üyesi olduğu nesnenin üyeleri ile çalışır.
 - Aksinin nasıl belirtileceğini ileride nesneler arasındaki ilişkileri öğrenince göreceksiniz.

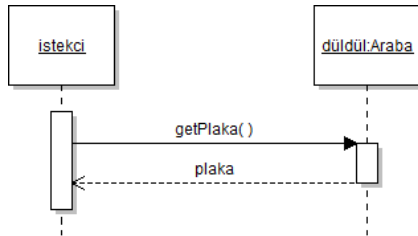
17

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

TERMİNOLOJİ VE GÖSTERİM

- NYP Terminolojisi:
 - Bir nesnenin diğer bir nesnenin bir üyesine erişmesi, bir nesnenin diğerine bir mesaj göndermesi olarak da tanımlanır.
 - Bir nesneye yönelik program, nesneler arasındaki mesaj akışları şeklinde yürür.

UML Gösterimi:

Kod Gösterimi:

```
duldul.getPlaka() ;  
//Nesne adını Türkçe veremiyoruz.
```

Anlamı:

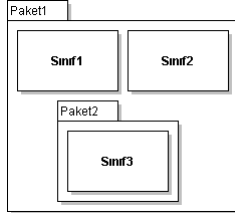
- istekçi adlı bir nesne vardır.
- istekçi nesnenin sınıfı belli değil.
- düldül adlı bir nesne vardır.
- düldül nesnesinin sınıfı Araba'dır.
- Araba sınıfının getPlaka adlı bir metodu vardır.
- istekçi nesne düldül nesnesine getPlaka mesajı gönderir.
- düldül nesnesi bu mesaja yanıt olarak kendi plakasını döndürür.

18

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

PAKETLER

- Sınıflar paket (package) adı verilen mantıksal kümelere ayrılabilir.
- Amaç: Kendi içerisinde anlam bütünlüğü olan ve belli bir amaca yönelik olarak birlikte kullanılabilecek sınıfları bir araya toplamaktır.

- Bir paketteki sınıfları koda ekleme:

```
import paket1.Sınıf1;
import paket1.*;
import paket1.Paket2.*;
```

- paket1 eklenince alt paketi olan paket2 içindeki sınıflar eklenmiş olmaz.
- Paketler, aynı adlı sınıfların birbirine karışmamasını da önler:
 - Sınıf adı aynı bile olsa farklı paketlerde bulunan sınıflar, belirsizlik oluşturmaz.
`java.io.File`
`com.fileWizard.File`

- Paket hiyerarşisi, aynı zamanda dosya hiyerarşisidir.

```
com.fileWizard.File -> com\fileWizard\File.java
```

19

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

GÖRÜNEBİLİRLİK KURALLARI VE VERİ GİZLEME

- Bir nesne, kendi sınıfından olan diğer nesnelerin ve bizzat kendisinin bütün üyelerine erişebilir,
- Ancak bir nesnenin üyelerine diğer sınıflardan olan nesnelerin erişmesi engellenebilir.
- Veri Gizleme İlkesi (information hiding):
 - İlke olarak, bir sınıfın içsel çalışması ile ilgili üyeler diğerlerinden gizlenir.
 - Böylece bir nesne diğerini kullanmak için, kullanacağı nesnenin ait olduğu sınıfın iç yapısını bilmek zorunda kalmaz.
- Örnek: TV çalıştırmak için uzaktan kumandalardaki ses ayarı, kanal değiştirme ve güç düğmelerinin evrensel işaretlerini tanımak yeterlidir;
 - Televizyonun içinde katot tüpü adlı bir cihaz olduğunu bilmek gerekmez.
 - Böylece LCD, plazma gibi yeni teknolojiler kullanıcıyı yeniden eğitmeye gerek kalmadan televizyonlarda kullanılabilir.
- Örnek: Arkadaşınız sizden borç para istedi.
 - Borç verirsiniz ya da vermezsiniz.
 - Arkadaşınızın sizin aylık gelirinizi, ATM kartınızın şifresini, vb. bilmesi gerekmez.

20

GÖRÜNEBİLİRLİK KURALLARI VE VERİ GİZLEME

- Genel Görünebilirlik Kuralları (Visibility rules):
 - Public: Bu tip üyelere erişimde hiç bir kısıtlama yoktur.
 - Private: Bu tip üyelere başka sınıflardan nesneler erişemez, yalnız kendisi ve aynı türden olan diğer nesneler erişebilir.
- UML Gösterimi:

ClassName
- aPrivateField : TypeOfField
+ aPublicVoidMethod()
+ aPublicMethod() : ReturnType
+ aMethodWithOneParameter(param1 : Param1Type)
+ manyParameteredMethod(param1 : P1Type, param2 : P2Type)

- Ayrıca (derste sorumlu değilsiniz):
 - `protected: #`
 - Kalıtım ile ilgili (paketteki diğer sınıflara ve alt sınıflarına açıktır)
 - `package: ~`
 - Paketteki diğer sınıflara açıktır
 - Java'da varsayılan kural

21

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

GÖRÜNEBİLİRLİK KURALLARI VE VERİ GİZLEME

- Veri gizleme ilkesi her zaman için mükemmel olarak uygulanamaz.
 - Bir sınıftaki değişiklik sadece o sınıfı etkilemekle kalmaz, ilişkide bulunduğu başka sınıfları da etkileyebilir.
 - Veri gizleme ilkesine ne kadar sıkı uyulursa, değişikliğin diğer sınıflara yayılması olasılığı veya değişiklikten etkilenen sınıf sayısı da o kadar azalır.
- Veri gizleme ilkesine uyulmasını sağlamak için:
 - Üye alanlar private olarak tanımlanır, ve:
 - Değer atayıcı ve değer okuyucu metotlar kullanılır.
 - Bu ilkeye uymazsanız gitti en az 5 puan!
- Değer atayıcı ve değer okuyucu metotlar (erişim metotları):
 - Değer atayıcı (Setter) metot: Bir nesnenin bir üye alanına değer atamaya yarar.
 - Değer okuyucu (Getter) metot: Bir nesnenin bir üye alanının değerini öğrenmeye yarayan metot.
 - Adlandırma: getUye, setUye

22

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

ÜYELERİN ÖZEL DURUMLARI

- Final üye alanlar:
 - Bir alanın değerinin sürekli olarak aynı kalması istenebilir.
 - Bu durumda üye alan **final** olarak tanımlanır.
 - Final üyelere yalnız bir kez değer atanabilir.
 - Örnek: Bir arabanın şasi numarası o araba fabrikadan çıkar çıkmaz verilir ve bir daha değiştirilemez.
- Final üye metotlar:
 - Sınırlı kullanım alanı: Kalıtım ile yeniden tanımlanamazlar (ileride).

DİKKAT EDİLECEK NOKTALAR

- Bir üye, hem final hem de static olabilir.
- Tanımları ve adları gereği final ve static kavramları birbiriyle karıştırılabilir:
 - Final: Bir kez değer atama
 - Static: Ortak kullanım. Sözlük karşılığı durağan, ancak siz ortak diye düşünün.

25

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

KURUCULAR VE SONLANDIRICILAR

- Kurucu Metot (Constructor):
 - Bir nesne oluşturulacağı zaman sınıfın kurucu adı verilen metodu çalıştırılır.
 - Nesnenin üyelerine ilk değerlerinin atanmasına yarar.
 - Bu yüzden ilklendirici metot olarak da adlandırılırlar.
 - Kurucu metotlara bu derste özel önem gösterilecektir.
- Sonlandırıcı metot:
 - Nesne yok edildiğinde JVM tarafından çalıştırılır.
 - Adı finalize'dir, parametre almaz, geri değer döndürmez.
 - C/C++ aksine, Java programcısının bellek yönetimi ile uğraşmasına gerek yoktur.
 - JVM için ayrılan bellek azalmaya başlamadıkça nesneler yok edilmez.
 - Bu yüzden bir nesnenin finalize metodunu çalıştırmak için çok çabalamanız gerekiyor!
 - Özetle:
 - Bu derste bu konu üzerinde daha fazla durulmayacaktır.

26

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

KURUCULAR

- Kurucu Metot kuralları:
 - Public görünürlüğe sahip olmalıdır.
 - Kurucu metodun adı, sınıfın adı ile aynı olmalıdır.
 - Bir kurucu metodun geriye o sınıftan bir nesne döndürmesine rağmen,
 - Metot imzasında bir geri dönüş tipi belirtilmez,
 - Metot gövdesinde bir sonuç geri döndürme (return) komutu bulunmaz.
 - Final üyelere değer atamak için uygun bir yerdir.
 - Alternatif: Final üyeye tanımlandığı yerde değer atanması
 - Kod içerisinde bir nesne oluşturulacağı zaman ise, kurucu metod **new** anahtar kelimesi ile birlikte kullanılır.

```
arabam = new Araba();
```

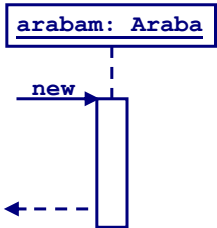
27

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

KURUCULAR

- Bir nesneyi kullanmak için onu tanımlamak yetmez, kurucusunu da çalıştırmak suretiyle onu ilklendirmek (*initialize, instantiate*) gerekir.

- UML Gösterimi:

- Kod gösterimi 1: Üye alan olarak kullanım

```
public class AClass {
    private Araba arabam;

    someMethod( ) {
        arabam = new Araba();
    }
}
```

- Kod gösterimi 2: Geçici değişken olarak kullanım

```
public class AnotherClass {
    someMethod( ) {
        Araba arabam = new Araba();
    }
}
```

28

SINIFLAR, NESNELER VE ÜYELER

KURUCULAR

- Varsayılan kurucu (default constructor):
 - Parametre almayan kurucudur.
 - Programcı tanımlamazsa, JVM (C++: Derleyici) tanımlar.
- Parametrelili kurucular:
 - Üye alanlara parametreler ile alınan ilk değerleri atamak için kullanılır.
 - Bir tane bile parametrelili kurucu tanımlanırsa, buna rağmen varsayılan kurucu tanımlanmamışsa, varsayılan kurucu kullanılamaz.
- Bir sınıfta birden fazla kurucu olabilir, ancak varsayılan kurucu bir tanedir.
 - Aynı üye aynı sınıf içinde birden fazla tanımlanamaz.
 - Aynı adı paylaşan ancak imzaları farklı olan birden fazla metot tanımlanabilir.
 - Bu tür metotlara **adaş metotlar**, bu yapılan işe ise adaş metot tanımlama (**overloading**) denir.

29

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

DENETİM AKIŞI

- Denetim akışı: Kodların yürütüldüğü sıra.
 - En alt düzeyde ele alındığı zaman bir bilgisayar programı, çeşitli komutların belli bir sıra ile yürütülmesinden oluşur.
 - Komutların peş peşe çalışması bir nehrin akışına benzetilebilir.
 - Komutların kod içerisinde veriliş sırası ile bu komutların yürütüldüğü sıra aynı olmayabilir.
 - Belli bir komut yürütülmeye başlandığı zaman ise o komut için denetimi ele almış denilebilir.
 - Bu benzetmelerden yola çıkarak, kodların yürütüldüğü sıraya denetim akışı adı verilebilir.

30

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

DENETİM AKIŞININ BAŞLANGICI

- Denetim akışının bir başlangıcının olması gereklidir.
 - Akışın hangi sınıftan başlatılacağını programcı belirler.
 - Java'da denetim akışının başlangıcı: Main komutu.
 - `public static void main(String[] args)`
 - `static`: Henüz bir nesne türetilmedi!
 - `args` dizisi: Programa komut satırından ilk parametreleri aktarmak için
 - Main metodunun görevi, gerekli ilk bir/birkaç nesneyi oluşturup programın çalışmasını başlatmaktır.
 - Hatırlayın, bir nesneye yönelik programın nesneler arasındaki mesajlar ile yürüdüğünü söylemiştik.
 - Bir sınıfın main metodunun olması, her zaman o metodun çalışacağı anlamına gelmez.
- Blok: Birden fazla komut içeren kod parçası.
 - Kıvrık parantez çifti içerisinde: { ve }

31

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

KENDİ SINIFLARINIZI OLUŞTURMAK VE KENDİ NESNELERİNİZİ TÜRETMEK

- UML gösterimi (sınıf şeması)

Araba
- plaka : String
+ Araba(plakaNo : String)
+ getPlaka() : String
+ setPlaka(String)
+ kendiniTanit()
+ main(String[])

- Önce UML sınıf şemasını çiz.
- Sonra kodda neresinin şemada nereye denk geldiğini işaretle.
- Pretty printing, camel casing ...

- Kaynak kod (gerçekleme)

```
package ndk01;
public class Araba {
    private String plaka;

    public Araba( String plakaNo ) {
        plaka = plakaNo;
    }
    public String getPlaka( ) {
        return plaka;
    }
    public void setPlaka( String plaka ) {
        this.plaka = plaka;
    }
    public void kendiniTanit( ) {
        System.out.println( "Plakam: " + getPlaka() );
    }

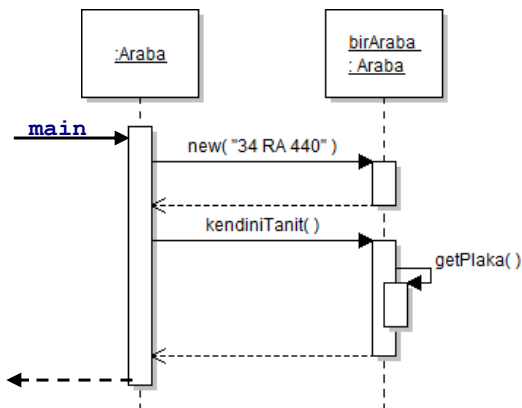
    public static void main( String[] args ) {
        Araba birAraba;
        birAraba = new Araba( "34 RA 440" );
        birAraba.kendiniTanit( );
    }
}
```

32

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

UML ŞEMASI İLE GÖSTERİM

- Örnek koddaki main metodunun, Etkileşim (Interaction) şeması türü olan sıralama şeması (sequence) ile gösterimi.
 - Okların düşeydeki sıralamasına azami dikkat ediniz !

33

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

KENDİ SINIFLARINIZI OLUŞTURMAK VE KENDİ NESNELERİNİZİ TÜRETMEK

- Araba sınıfının başka bir versiyonu:

Car
- plate : String
- chassisNR : String
+ Car(String, String)
+ getPlate() : String
+ setPlate(String)
+ getChassisNR() : String

```

package ndk01;
public class Car {
    private String plate;
    private String chassisNR;
    public Car( String plateNr, String chassisNR ) {
        plate = plateNr;
        this.chassisNR = chassisNR;
    }
    public String getPlate() {
        return plate;
    }
    public void setPlate(String plate) {
        this.plate = plate;
    }
    public String getChassisNR( ) {
        return chassisNR;
    }
}
  
```

- Araba sınıfının bu versiyonunda bir main metodu yoktur. Bu nedenle doğrudan çalıştırılıp sıranamaz.
- Bu amaçla main metoduna sahip başka bir sınıf kodlamalı ve Car sınıfını oradan test etmeliyiz (ileride gösterilecek).

34

BİR NESNEYE DAYALI PROGRAMIN OLUŞTURULMASI

KENDİ SINIFLARINIZI OLUŞTURMAK VE KENDİ NESNELERİNİZİ TÜRETMEK

- Kurucu metotlara özel önem gösterilmelidir:
 - Gerçek dünyada her aracın bir plakası VE bir şasi numarası bulunur.
 - Bu nedenle iki veri de kurucuda iklenmelidir.
 - Böyle bir kurucunun (en az) iki parametresi olacağı barizdir.
 - Buna göre soldaki kod doğrudur. Sağdaki hem derlemez, hem de hatalıdır (metot imzaları çakışıyor).

```
public class Car {  
    private String plate;  
    private String chassisNR;  
    public Car( String plateNr,  
               String chassisNR ) {  
        plate = plateNr;  
        this.chassisNR = chassisNR;  
    }  
    /* Rest of the code */  
}
```

```
public class Car {  
    private String plate;  
    private String chassisNR;  
    public Car( String plateNr ) {  
        plate = plateNr;  
    }  
    public Car(String chassisNR ) {  
        this.chassisNR = chassisNR;  
    }  
    /* Rest of the code */  
}
```

- Hata türleri:
 - Derleme hatası: Kod derleme aşamasında hata verir (derlenmez). Bu nedenle hiç çalıştırılmaz bile.
 - Bug: Kod derler ve çalışır, ancak hatalı sonuçlar üretir, yanlış davranır, vb.
 - Gerçek hayatta bir aracın şasi numarası asla değişmeyeceğinden, sınıfın bu üyesi için bir setter metodu kodlamak da bir bug olacaktır.

35

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

İLKEL VERİ TİPLERİ

- İlkeller ile işlemler:
 - Aritmetik: + - * / %.
 - İşlem önceliği
 - ++, --, (Bir arttırma ve bir azaltma)
 - ++i ile i++ farkı
 - Atama ve işlem: += -= *= /= %=
 - Anlaşılabilirlik için işi sade tutun, abartmayın
 - Mantıksal: & | ! vb.
- Özetle, önceki programlama derslerinizden öğrendiğiniz gibi.

37

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

STRING SINIFI

- String sınıfı metotları
 - int length()
 - int compareTo(String anotherString)
 - int compareToIgnoreCase(String str)
- System.out.println(String)
 - print / println
- Örnek:

```
package ndk01;
public class StringOps01 {
    public static void main( String args[] ) {
        String strA, strB;
        strA = "A string!";
        strB = "This is another one.";
        System.out.println(strA.compareTo(strB));
    }
}
```

- Örneğin çıktısı: -19

38

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

STRING SINIFI (devam)

- String sınıfı metotları (devam)
 - boolean contains(String anotherString)
 - String toUpperCase()
 - String toLowerCase()
 - Dikkat: toUpper/LowerCase metotları çağırılan nesnenin kendisini değiştirmiyor.
 - Bu bilgi doğrultusunda, sonraki yansıdaki kodun çıktısı acaba ne olacaktır?

39

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

STRING SINIFI (devam)

```
package ndk01;
public class StringOps02 {
    public static void main( String args[] ) {
        String strA = "İstanbul", strB = "Yıldız";
        System.out.println(strA.contains(strB));
        strB = "tan";
        System.out.println(strA.contains(strB));
        strB.toUpperCase();
        System.out.println(strB);
        System.out.println(strA.contains(strB));
        strB = strB.toUpperCase();
        System.out.println(strB);
        System.out.println(strA.contains(strB));
    }
}
```

- Örneğin çıktısı: ???

40

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

KOMUT SATIRI ÜZERİNDEN G/Ç

- System.out nesnesi ile çıktı işlemleri:
 - System sınıfının out üyesi public ve statiktir
 - Bu yüzden out nesnesi doğrudan kullanılabilir.
 - Komut satırına çıktı almak için metotlar:
 - println, print: Gördük
 - printf: C kullanıcılarının alıştığı şekilde kullanım.

41

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

KOMUT SATIRI ÜZERİNDEN G/Ç

- java.util.Scanner sınıfı ile giriş işlemleri: JDK 5.0 ile!
 - Oluşturma: Scanner in = new Scanner(System.in);
 - System.in : java.io.InputStream türünden public static üye.
 - Tek tek bilgi girişi için metotlar:
 - String nextLine()
 - int nextInt()
 - float nextFloat()
 - ...

```
package ndk01;
import java.util.Scanner;
public class ConsoleIOv1 {
    public static void main(String[] args) {
        Scanner in = new Scanner(System.in);
        System.out.print("What is your name? ");
        String name = in.nextLine();
        System.out.print("How old are you? ");
        int age = in.nextInt();
        System.out.println("Hello, " + name +
            ". Next year, you'll be " + (age + 1) + ".");
    }
}
```

42

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

KOMUT SATIRI ÜZERİNDEN G/Ç

- Scanner sınıfındaki bir hata:
 - nextInt, nextFloat, vb. ilkel okuma komutundan sonra bir karakter katırı okumak için nextLine kullanırsan sorun çıkıyor.
 - Çözmek için ilkel okumadan sonra bir boş nextLine ver.

```
package ndk01;
import java.util.Scanner;
public class ConsoleIOv2 {
    public static void main(String[] args) {
        Scanner in = new Scanner(System.in);
        System.out.print("How old are you? ");
        int age = in.nextInt();
        in.nextLine(); //workaround for the bug
        System.out.print("What is your name? ");
        String name = in.nextLine();
        System.out.println("Hello, " + name +
            ". Next year, you'll be " + (age + 1) + ".");
    }
}
```

43

TEMEL VERİ TEMSİLİ VE İŞLEMLERİ

KOMUT SATIRI ÜZERİNDEN G/Ç

- Araba sınıfının main metodunu, araç plakasını kullanıcıdan alacak şekilde değiştirelim:

Araba
- plaka : String
+ Araba(plakaNo : String)
+ getPlaka() : String
+ setPlaka(String)
+ kendiniTanit()
+ main(String[])

```
package ndk01;
import java.util.Scanner;
public class ArabaV2 {
    private String plaka;
    public Araba( String plakaNo ) {
        plaka = plakaNo;
    }
    public String getPlaka( ) {
        return plaka;
    }
    public void setPlaka( String plaka ) {
        this.plaka = plaka;
    }
    public void kendiniTanit( ) {
        System.out.println( "Plakam: " + getPlaka() );
    }

    public static void main( String[] args ) {
        Araba birAraba;
        Scanner input = new Scanner( System.in );
        System.out.print("Enter a license plate: ");
        String plakaNr = input.nextLine();
        birAraba = new Araba( plakaNr );
        birAraba.kendiniTanit();
    }
}
```

44

DENETİM AKIŞI

- Yapısal programlamadan bildiğiniz kurallar Java dili için de aynen geçerlidir, çünkü nesneye yönelim yapısal programlamanın üst kümesidir.
 - Yapısal programlamada eksik olanlar için notların sonraki bölümü eklenmiştir.
 - Ek alıştırmalar için bkz. Fahri Vatansever, “Algoritma Geliştirme ve Programlamaya Giriş”, Seçkin Yayıncılık.

KARAR VERME İŞLEMLERİ – IF DEYİMİ

```
if (koşul) {...} else if (koşul) {...} ... else (koşul) {...}
```

- Koşul kısmı hakkında:
 - Karşılaştırma: < > <= >= == !=
 - Mantıksal işlemlerde çift işleç kullanılır: && ||

DÖNGÜLER

```
for( baslangicIfadesi; devamIfadesi; artimIfadesi ) { ... }  
while( kosul ) { ... }  
do { ... } while( kosul );  
switch / case ...
```

45

DENETİM AKIŞI

KARAR VERME İŞLEMLERİ – SWITCH DEYİMİ

- Anahtar tamsayı, tek karakter veya enum olabilir:

```
public class SwitchCase {  
    enum Yon { YUKARI, ASAGI, SAG, SOL };  
    void deneme( ) {  
  
        switch (anahtar1) {  
            case 1:  
                break;  
            default:  
                break;  
        }  
  
        switch (anahtar2) {  
            case YUKARI:  
                break;  
            default:  
                break;  
        }  
  
        switch (anahtar3) {  
            case 'Y':  
                break;  
            default:  
                break;  
        }  
  
    }  
}
```

46